

BARCS és VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer:
vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó
Skribanek Géza.

Egész évre 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.
Nyiltár sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint.

Állattenyésztésünk.

Földmivelésügyi kormányunk igazán mindenre kiterjedő figyelmét, ugylátszik, következetesen elkerüli mezőgazdaságunk egy nagyfontosságú tényezője, az állattenyésztés. Nem úgy értjük ezt, mintha a földmivelésügyi kormány mulasztást követne el, vagy mintha meglevő állattenyésztésünket nem részesítené kellő gondozásban. Igenis van nagy állattenyésztésünk és igenis kellő helyet foglal el a földmivelés budgetjében. De Darányitól megszoktuk, hogy mezőgazdaságunk felvirágoztatása terén eredeti ötletei legyenek, melyeket erélyesen és sikeresen, a nagy gazdaközönség meglegedésére valósít meg. S ezért más szemmel bíráljuk meg az ő működését, mint az olyan szakminisztereket, akik lehetnek kitünő politikusok, nagy látókörű államférfiak, de nem szakemberek. Darányi szakember, mint a gazda, tőle sokat várunk, sőt kívánunk.

Állattenyésztésünk, mely oly kiváló szerepet visz mezőgazdasági életünkben, aminőt kevés más országban, a régi nyomokon halad. És ami állattenyésztésünket hatalmas mértékben fellendít-

hetné, a kivétel, az is mélyen alatta áll a magyar talaj produkáló képességének.

Daczára annak, hogy Magyarországának megvan hozzá a módja, éppenséggel nem mi dominálunk Európa állatpiacán.

S ha elgondoljuk, hogy a produkáló erő teljes fel nem használása által, micsoda nagy jövedelemtől fosztjuk meg magunkat, arra a meggyőződésre jutunk, hogy a magyar állattenyésztés terén gyökeres és nagyszabású reformoknak kell a közelben életbe lépniök.

E reformokat általánosságban körvonalazni óhajtuk e helyen.

A kvalifikációt a hatalmas arányú állattenyésztéshez mezőink és rétjeink adják meg, melyek óriási kiterjedésűek, szép és buja terméseket adnak évről évre.

Alig van mező és rét-törvényünk, és ami van, az inkább a tulajdonjogra és a használhatási jogra vonatkozik. Arról, hogy hogyan kell kimélni és hogyan kell kihasználni a mezőt, törvényeink fogytékosan gondoskodnak. De még hagyján volna, ha a községek, urodalmak, vagy közbirtokosságok fölismernék a legelők ápolásának fontosságát és azt a

saját hatáskörökben teljesítenék. De ki hallott valaha valamit Magyarországon a legelők ápolásáról? Legelőinken úgy terem a fű, ahogy a természet szeszélye akarja, mikor kibujik a földből, ráhajtják a marhát és azzal vége az állattenyésztési munkának.

Törvényekkel és szabályrendeletekkel kell megőrizni a legelők jogait és utasítani a gazdaközönséget, hogy ne kiméljen egy kis fáradságot, ápolja a mezőt és ne zsákmányolja ki. A jó karban tartott legelő hétszeres takarmányt ad, nemcsak mennyiség, de minőség dolgában is.

A jó faj szaporításáról és a helyes fajkeveredésről is alig van törvényes intézkedésünk, ha van is, rosszul hajtják végre. Magyarország gazdaközönsége jórészt az államtól szerzi be tenyészállatait, és bizony megesik nem egyszer, hogy a drága pénzen vett ménnek, vagy bikának nem lehet hasznát venni, nem is szólván a kansertésekről, melyek között alig található tiszta vérűt.

Számtalan magyar községben évek hosszú során keresztül használatban van egy-egy tenyészállat. Ez egyik legnagyobb baja állattenyésztésünknek. Sovány, göthes, szaporodásra alkalmatlan

T Á R C Z A.

Riport az évről.

Irta: Erdősi Dezső.

(Folytatás és vége.)

Bizonyos, hogy sok baja lesz az új számítással a föld egyszerű fiainak. A magyar paraszt lassu észjárásu. Ha valamit megszokott, ezt nem tudja elfelejteni és nem igen tud leszokni róla. Nemcsak a jóról, de a rosszról. Itt van például a mocsai esct. Egy ama szolgabírák közül, akik urnak és hivatalra születének, valami kis lopási gyanu miatt ugy összekinnozott néhány parasztot, hogy az becsületére válnék a tatár jogszolgáltatásnak is. A szolgabíró ur és megyei számvevő ur s a többi ur egyébként egész derék urak. Iskolákat jártak, jó társaságban forogtak, a hölgyek és pajtások mind megannyi jó fiuknak ismerték őket. Bizonyára párbajt is viltak és jótékonyezelu

jelmezestélyeket is rendeztek. S mellékesen jól tudták a törvényt is, mert hisz azért kaptak hivatalt. Mégis semmi különöset nem láttak abban, hogy Kovács Istvánékkal elevenen megismertessék a purgatoriumot. Lóval, marhával dehogyan bántak volna így. A magyar szereti a házi állatokat és megbecsüli, amint azt ősei is tevék.

És Kovács Istvánék sem láttak semmi különöset abban, hogy a kutyánál rosszabbra becsülik őket a megyei urak. Mindig így volt ez. De nagyon fájt nekik a kintás, de elgyötört tagjaik munkára képtelenek lettek, ezenfelül a fájdalomdíjról is szó van a magyar alkotmányban. Így aztán bepörölték az urakat.

A szabadságot lehet törvénybe iktatni, de az ember méltóság érzetét nem. 48 és 64 daczára még mindig kelletténél jobban huzza le magához a magyar parasztot a föld, amelyre éhes.

S szólván az emberi nyomorúságról, emlékezzünk meg az irtóztató vendégről, mely röpke látogatást tett Bécsben. A pestis. A nagyszerű óvó intézkedések egy-

kettőre megszüntették a veszedelmet, a fekete halálnak, mely egy izben kiirtotta az emberiség negyedrésztét, be kellett elégednie egy szolgálával, egy ápolónővel és egy szürke tudóssal. Müller doktor a neve. Emeljük le kalapunkat.

Magasztosabb vértanuja aligha volt a tudománynak, mint Müller, az igénytelen orvos. Mihelyt a pestis befészkelte magát testébe, ő volt az első, aki ezt tudta, azt is tudta, hogy menthetetlen. S míg a pap valahonnan a második udvaron, a magas falkerítésen túl adta fel Müllernek a halotti szentséget, mormogta az imát, ideázta a füstölőt és hintette a szentelt vizet, azalatt a haldokló a tudóspedantériájával jegyezte fel, hogy micsoda jelenségek jelzik testében a pestis terjeszkedését. Ő meghalt, de jegyzetei megmaradtak, jegyzetei, melyek egy lépéssel előbbre vitték e tudományt.

Doktor, ön nagyobb hős, mint Julius Caesar. Az isten áldja meg az ön emlékét.

Andre, ő a tudomány másik vértanuja, ebben az évben. Valami az örülettel határos hevület ragadta meg a higgadt

a csorda és a nyáj az ilyen községekben, s végre is az a vége a dolognak, hogy a gazda akarva nem akarva eladja állatját a mészárosnak, mert másnak már nem kell. Persze silány árt kap érte.

Legjobban állunk még juhainkkal és egyéb gyapjas állatainkkal, bár itt is nagy baj, hogy gyapjasaink szüntelen valami betegségben szenvednek.

Hatalmas állatorvosi kara van már Magyarországnak. Ez a képzett testület meg tudná őrizni a magyar állatok egészségét és gazdaságos, helyes nevelését, ha erre jogot és módot nyujtanának nekik.

A fajkeveredést nálunk a hatóság épenséggel nem mozdítja elő, ennek a gazdasági elvnek csak a nagyobb uradalmakban vannak követői. Pedig hogy milyen fontos dolog, azt nem is szükséges magyarázni. A szegény embernek nincs módjában, hogy a fajkeveredéssel nemesítse állatait, mert ez költséges dolog és közhatóság erre alig nyújt módot.

Nem mondhatjuk, hogy állatkereskedelmünk, különösen ami a belföldi forgalmat illeti, nem elég élénk. Piaczaink szilárdak, közlekedési vállalataink kedvezményekben részesítik az állatszállítványokat, a megadóztatás sem valami óriási. Nem is itt van a hátrányos állapot, hanem exportunknál. A magyar állatot elnyomják külföldön, különösen nagy előszeretettel teszik ezt Ausztriában, ahol nem régebben is gyalázatos erőszakoskodással zárták el a kőbányai piacot és Magyarország negyed részét.

Elsőrendű szükség, hogy czélszerű és a gazdaközönségre nézve előnyös állatforgalmi szerződéseket kössön Magyarország a külfölddel. Olyan czél ez, melyért nem szabad áldozatot és fá-

radságot kimélni. Hiába van jó és sok állatunk, ha a külföld az exportálást megnehezíti. Az illetékes tényezők kövessenek el mindent, hogy előnyös állatkezelési szerződések védjék a magyar állatokat a határon túl.

Hirek

— **Farsang.** Carneval hercege megkezdte ismét uralkodását, eljött a farsang, a fiatalok várva-várt ideje, a bálók, a tánczestélyek sesonja. Mily boldogság is a hosszú, egyhangu téli estéket egy-egy feledhetetlen szép tánczestélylyel megédesíteni, hol tova száll a gond s mohón őrítjük a jelen édes örömeit ezigány mellett, jó bor mellett. Hej, ha mindig oly vig volna is az élet, s nem tűnne el az édes, édes ifjuság! Az idén is már előre szép kilátásaink vannak több jó multságokra úgy helyben, mint a vidéken, fiatalságunknak lesz alkalma mulatni eleget. Fel tehát, vigadjunk! Az ember egyszer él!

— **Tánczestély.** Folyó évi február hó 3-án a pálfalui vendéglőben a pálfalubeliesai- és baresi iparosok jótekonyczélú zártkörű tánczestélyt rendeznek. A tiszta jövődelem a pálfalui tűzoltó-alap javára fordítatik. Beléptidij személyenkint 1 korona, családjegy 2 korona.

— **Tánczvizalom.** A esokonyai iparkör f. hó 27-én a Pittner féle vendéglő nagytermében zártkörű tánczvizalmat rendez, melynek tiszta jövődelme a Csokonyában felállítandó Széchenyi- és Kossuth szobrok költségeire fog fordíttatni. Beléptidij személyenkint 80 fillér, családjegy 2 korona. Kezdetete este 8 órakor.

— **Bréma felé.** A lapokban eleget lehet olvasni, hogy felbérelt ügynökök nem csak családokat, de fiatal leányokat is csalnak ki Magyarországról s társországaiból a tengeren túli világgrészekbe, kiknek legnagyobb része aztán keserves csalódásokkal jön vissza elhagyott hazájukba. Ily tömeges kivándorlás a na-

pokban is történt a szomszédos Slavoniából, Daruvár vidékéről, kik csendőreink által pár napig Bareson a főszolgabíró intézkedésére le is lettek tartóztatva. Ugyanis f. hó 8-án sürgönyileg kérték az aznap este Verőceze felől érkező vonathoz a baresi csendőroket megjelenni, hogy tartóztassanak le egy ügynököt, ki fiatal leányokkal utazik Bréma felé. König Gyula őrsvezető, Fehér György és Venczel Sámuel csendőrökkel a főbíró intézkedésére csakugyan megjelentek a vonatnál a jelzett időben s le is tartóztattak egy ügynököt, ki tizenegy, — Slavoniában letelepedett — cseh származású leánnyal utazott. Az ügynök zsebében talált levélből kitűnt, hogy Brémában az állomásnál egy nő fogja várni, kezében fehér zsebkendőt tartva. Hogy mi foglalkozást fog adni az a nő a fiatal esinos cseh leányoknak, azt mi nem tudjuk, az ügynök pedig mit törődik vele, ha a „bért” jól megfizetik a szállításért. A letartóztatottak vagy 2 napig voltak Bareson elzárva, s miután a horvát bíróság nem kívánta vissza kísértetésüket — szabadon boesájtattak. Mint halljuk, a sürgöny egy állomás főnöktől érkezett, kit bizonynyal hazafias érzelve készített arra, hogy az előtte gyanus ügynököt a fiatal leányokkal letartóztassa.

— **Szerencsétlenül járt főúr.** Megemlékeztünk már lapunkban arról a szerencsétlenségről, mely vagy 2 évvel ezelőtt a fiatal Draskovich grófot érte vadászat közben, midőn Drávafok körüli birtokán vadászott. Ugyanis a vad kergebítése közben a fiatal gróf megbottlott, elesett, puskája elsült s a golyó koponyájának egy részét összeroncsolta. Akkoriban nem igen bíztak a súlyosan sebesült gróf fölépülésében, de az orvosi tudomány, legalább egy időre, olyképen tartotta meg az életnek, hogy a hiányzó koponya részeket érezlemezekkel pótolta. Most arról érkezik hír, hogy Draskovich állapota nagyon rosza fordult. Családjá kénytelen volt öt egy bécsi gyógyintézetbe szállítani, a hol kétszer is megoperálták, de sikertelenül, mert állapota olyan aggasztó, hogy a katasztrófa rövid idő alatt okvetlen bekövetkezik.

norvég mérnököt. Léghajóra szállt, hogy az 50–60 minus fokos éghajlat alatt fölföldözze az északi sarkot. Isten kísértés volt a vállalkozása. Felszállt a levegőbe és azóta nem látta senki. Bizonyos, hogy elpusztult. De ha csak nem zubant a tengerbe, valószínű, hogy épp maradt a teste. Az irtóztató htdég megöl, de a testet megtartja a maga szép, eredeti formájában. S lehet, hogy valami szerencsésebb utas megtalálja majd a márvánnyá fagyott sarki léghajósokat. Senkinek nincs olyan gyönyörű sirboltja, mint nekik, ott a jég mérhetetlen és kikutathatlan világgrészen.

Sirbolt az is, de rut szomorú, amelyben a daliás Mattasich Keglevics főhadnagy elmélkedik a királyi asszony végzetes szerelméről. Mért ítéltek hat évi súlyos börtönre a főhadnagyot, akiről csak azt tudja biztosan a világ, hogy Koburg Lujza forrón szerette őt és együtt utaztak és sohasem haboztak . . . Rettenő vége lett az idillnek. Koburg Lujzára kimondták, hogy elmezavart. Mattasichot elítélték mint egy gonosztevőt. Csak a hadbírák

tudják, hogy mi a törvénybe ütköző büne a főhadnagynak. De ők némák mint a sir. A világ nem tud semmit, éppenséggel semmit Mattasich büneinek bizonyítékáról.

Történt volna csak az eset Franciaországban, vagy bármely más kulturálaban. . . Mattasich az osztrák-magyar Dreyfus, de Zolák, Piquardok és Auroreok ninesennek. . . Szegény ördög!

A királyi ágyból származó asszonyoknak nincs szerencsésük a szerelemben.

Csend, vendégsereg, udvari zaj által meg nem zavart melankolikus csend van a laxenburg kastély pazar termeiben, ahol egy királyi asszony sirja el szerelmes bánatát.

Egy egész világ, a hatalom és büszkeség világa száll sikra Stefánia szerelme ellen. Bécsben és Brüsszelben a legmagasabb körök minden tekintélyüket latba vetették, hogy Stefánia ne legyen Lónyay gróf nejévé. S mikor látták, hogy az erősebb mint ők, az anyai szeretetet küldték latba a szerelem ellen.

Ha a trónörökös özvegye Lónyay

grófné lesz, — mondották a főhercegi vőlegény eláll az Erzsébet főhercegnővel tervezett házasságtól, mert az anyjával együtt elveszti rangját a leánya is. A rangtól függött leánya boldogsága, s hogy leánya megtartsa a rangot, Stefánia megtartotta az özvegyi fátyolt.

Kárpótlásul Stefánia lesz a Burg első hercegeasszonya, az udvari ünnepélyeken ő fogja helyettesíteni boldog emlékeztető királynénkat. Ő lesz a monarchia első asszonya. — De mi a monarchia, mi az első asszony? — De mi a monarchia, mi az első asszony? — De mi a monarchia, mi az első asszony? — De mi a monarchia, mi az első asszony?

A monarchia első asszonya Laxenburgban él visszavonultan a világtól. Felejteti akar. Ő te nehéz ez . . .

Részvétünk a tied szép, szomorú főhercegeasszony. Ha vérzik a sebed, próbáld ezzel az irral is enyhíteni. Mi nagyon szeretünk téged és most még jobban szeretünk, mert ez már sorsa a magyarnak, hogy felkent személyei bánatában inkább osztozik, mint örömeiben.

Lapunk zártakor vesszük a hirt, hogy a szerencsétlen véget ért fiatal mág-nás e hó 12-én késő este Bécsben a Löw-féle gyógyintézetben meghalt. Gróf Draskovich Károly 1873. december 29-én született s így még csak huszonhét éves volt.

— **Az ujság-és naptárbélyeg eltörlése.** Ugy látszik valahára hát megszabadulunk olyan súlyos adótól, mely különösen a hirdető közönségre és lapkiadókra volt óriási hátrányos, vagy egy szóval a kereskedelemre is. A mi más művelt államokban már rég törvényen kívül helyeztetett, valahára nálunk is elfog töltni az ujság-bélyeg, azaz a 60 fillér, minden, a lapban megjelent hirdetés után, mely legsúlyosabb volt a hirdetésekért szerényen díjazott vidéki hírlapkiadókra, kik egy hirdetés árával úgy szólván felezték az állammal. Mint halljuk, Lukács László pénzügyminiszter már elkészült az ujság-, naptár- és plakáthirdetések bélyegilletékének eltörlésére vonatkozó törvényjavaslattal s legközelebb a képviselőház elé is terjeszti s valószínűleg, ez év július elsejétől fentebb említett dolgok után nem fizetünk többé bélyegilletéket.

— **A tél** a gyenge időjárás után ismét uralkodó lett, gyorsan fehérre meszelte a földet s újból előkerültek a csen-gős szankók. Az ideu hát már bőven kijutott a télből, meg mutatta magát teljes erejével s ki tudja még, mily hosszú zord telünk lehet. A nagy hóesés következtében a vonatok is késéssel érkeznek, mint ha csak ismétlődnek a karácsony előtti zord idő. Különös egy változó időjárás is ez: a legzordabb telet hirtelen enyhe tavaszias napok váltják fel, hogy a méhek is eljönnek a szabadba a napsugárral játszadozni. És ismét elborul, komorrá válik, a valódi telet mutatva. Most még ideje van, tombolja ki magát.

— **Megengedett gyűjtés a búrok érdekében.** Van Thyen Walter, az Ausztriában és Magyarországon lakó hollandusokból alakult bizottság nevében engedelemért folyamodott a belügyminiszterhez, hogy az angol-transzváli háboruban résztvevő búrok özvegyei és árvái segélyezésére a szabadság iránt mindenkor lelkesedni tudó magyar nemzet körében országos gyűjtést rendezhessen. A miniszter a kérelmet teljesítette s a gyűjtésre a kormányhatósági engedelmet megadta. A gyűjtött összegeket a Németalföld-Délafrikai Egyesülethez küldik Amsterdamba s onnan továbbítják rendeltetésére helyére.

— **Uj találmány** című, lapunk múlt számában megjelent közleményünkre vonatkozólag a feltaláló Herzog Sándor annak helyreigazítására kér fel bennünket, hogy ő nem vendéglőse, csak üzletvezetője a baresi vasúti vendéglőnek. Kérésének szívesen tettünk eleget.

— **Kötőgép.** Pápai Tilda kisasszony Barcstelepen egy igen szükséges házi ipar igénybe vételére hívja fel általunk olvasóink szíves figyelmét. Ugyanis ő ujabban beszerzett kötőgépén elvállal női-, férfi- és gyermekharisnyák elkészítését, ujat és fejelést, a legfinomabttól a legolcsóbb pamutig. A nagy közönség szíves pártfogásába ajánljuk.

— **Legjobb orvosság.** Mindazok, kik gyomorhaj, étvágyhiány, rossz emésztés, májfájdalmak, kólika, vérszegénység,

ideges fejfájásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és legelsőrendű orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vélünk tenni t. olvasóinknak, ha e kitűnő gyógyszer b. figyelmükbe ajánljuk. 1 tekeres, mely 6 doboz, á 15 labdac 1.05 frt. A pénz előleges beküldése után 1 tekereset 1.25 frtért, 2 tekereset 2.30 frtért, 3 tekereset 3.35 frtért küld bérmentve Pserhofer I. gyógyszer-tára, Bécs, I. Singerstrasse 15.

Közgazdaság.

— **A magyar leszámítoló-és pénzváltó-bank barcsi raktárainak forgalma 1899-ben.** Készlet 1999. január 1-én. Buza 21376, rozs 2683, árpa 4374, zab 10957, tengeri 40906, Hüvelyesek 785, liszt 686, különféle 7739, összesen 89707 m. m. Bizt. érték 662100 frt. Beraktározott buza 247730, rozs 12893, árpa 6367, zab 56105, tengeri 645047, repeze 381, hüvelyesek 2277, liszt 1396, különféle 24109, összesen 996305 m. m. Bizt. érték 7027050 frt. Összesen Buza 269106, rozs 15576, árpa 10741, zab 67062, tengeri 685954, repeze 381, hüvelyesek 3262, liszt 2082, különféle 31848, összesen 1086012 m. m. Bizt. érték 7689150 frt. Kiraktározott buza 164642, rozs 11833, árpa 8584, zab 47187, tengeri, 643399, repeze 381, hüvelyesek 2054, liszt 2068, különféle 29801, összesen 909949 m. m. bizt. érték 6205250 frt. Készlet 1899. december 31-én buza 104464, rozs 3743, árpa 2157, zab 19875 tengeri 42555, hüvelyesek 1208, liszt 14, különféle 2047, összesen 176063 m. m. Bizt. érték 1483900 frt. Raktárházforgalom 1899-ben buza 412372, rozs 24726, árpa 14951, zab 103292, tengeri 1288446, repeze 762, hüvelyesek 4331, liszt 3464, különféle 53910, összesen 1906254 m. m. Bizt. érték 13232300 frt. Raktárházforgalom 1898-ban buza 301131, rozs 60178, árpa 14451, zab 90233, tengeri 1156208, repeze 1300, hüvelyesek 1954, liszt 1292, különféle 20283 összesen 1646996 m. m. Bizt. érték 12116950 frt.

— **Somogy vármegye** területén a következő állatbetegségek vannak: Veszettség: Belezna 1 u. Takonykór és bőrféreg: Ecseny 1 u., Nemes-Déd 1 u., Csökölly 1 u., Görgeteg 1 u., Lábod 1 u. Sertésvész: Homok Szent-György 5 udv., Berzenze 1 u., Kacsok 1 p., Kis-Bár 1 m., Kapos-Keresztur 1 u., Szenna 1 u., Szilvás-Szent-Márton 3 u., Töröske 3 u., Tót-Szent-Pál 1 u., Hosszufalu 33 u., Rinya-Szent-Király 1 p., Bálványos 10 u., Falu-Hidvég 1 p., Kiliti 4 u., Tab 1 p., Város-Hidvég 30 udvar.

— **Vetések állása 1899. december végén.** (A m. kir. földmivelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján) Deczember havában folyton változó időjárás uralkodott; a hónap közepe táján erős havazások voltak, s utánna nagy hideg, később ismét enyhe idő, havazás és hidegek, míg végre is a hónap végén teljesen megenyhült az idő s a hó is elolvadt, úgy, hogy ma már az ország nagy részében alig borítja a növényzetet hó. Az időközönként változott időjárásban gyakori volt az eső is, sőt néhol az ólmos eső sem hiányzott, a minek következtében úgy a Duna

jobb partján, mint a Duna balpartján sok helyen a havon erős jégkéreg képződött. Az állandó bő nedvesség, gyakori sűrű köd és esőzés a férgeket és főkép az egereket sok helyen teljesen elpusztította. Néhol azonban most is panaszkodnak a gazdák, különösen az egerek kártételei miatt. Az őszi vetésekre a változó időjárás nem mindenütt volt előnyös, sőt egyes vidékeken épen káros volt, különösen ott, a hol a száraz erős fagyok idején hótakaró nem védte a vetéseket. Legnagyobb részben azonban javult a vetés, sőt egyes helyeken teljesen kifogástalanul áll úgy a buza, mint a rozs, valamint az árpa is, szórványosan a repeze is szépen felüdült. Föltételezve, hogy a vetések és az elvetett magvak továbbra is eléggé jó körülmények között teljenek s a hó nélkül álló vetések hirtelen fagyoktól mentve maradnak, remélni lehet, hogy a későbbiek a bő nedvesség következtében nagyobbára szintén ki fognak kelni. A szálas takarmányneműk és szalma hiányról egyes helyeken panaszkodni kezdenek a gazdák, míg az ország nagy részében bőven van úgy takarmány, mint szalma. A jószág egészségügyi állapota kijelölt. F. E.

— **Uj szer a filloxera ellen.** A párisi tudományos akadémia utolsó ülésén a filloxera ellen új hathatós szert mutatott be Laufrey francia vegyész. Szerinte ha egy kiló pikrinsavat föloldanak kilencven liter vízben, oly oldatot kapunk, aminek literje csak mintegy négy fillérbe kerül és ami leghatósabb ellenszere a filloxera pusztításainak. Ez a folyadék Laufrey állítása szerint nemcsak a filloxerát pusztítja el, hanem az összes többi göresövi állatkákat, így az ugynevezett fehér férget is, mely a szőlőtő gyökerében található. Legjobb, úgy látszik ha július és augusztus hónapokban fecskendezik be a szőlőtőkét. Az alma, körte és barackfára ennek a szernek hasonló hatása van. B.

— **Ujabb állatkezelési tilalmak.** Az osztrák belügyminiszter a sertésvész behurcolása miatt a sertéseknek Ausztriába való bevitelét a következő területekről tiltotta meg: Győr sz. kir. városból, Győr vármegye pusztai, sokoróaljai és tószigeteszilvási járásából, Zalavármegye csáktornyai és perlaki járásából, Belovár-Kőrös vármegye grubisnapoljai járásából, Pozsegavármegye daruvári és pakráci járásából, Modrus-Fiumevármegye novii, ogulini, slunini vrbovskoi járásából, Varasd vármegye varasdi járásából és Varasd városból, Zágráb vármegye jaskai karlováci, pisarovinai és samobori járásából.

— **Budapesti gabonatózsde.** (Reich Jenő és társa heti jelentése.) Az időjárás nedves, ködös, a hőfok a fagyponthoz körül ingadoz. A piacok üzletmenete még stagnál jóllehet az eladók előzékenységet tanúsítanak. Buza lanya, ára változatlan. Rozs változatlan: minőség szerint 6.—6.20 koronáig (50 kilónként.) Árpa 5.40—5.70 kor., jobb felvidéki 7.25—7.50. Zab primaáru alig van: 5.50 kor., gyenge áru 4.90, közép 5.15. Tengeri (uj) változatlan.

Irodalom.

— **Kubelik Jan** e hó 8-án kezdte meg vidéki hangverseny körutját Miskolcra, a hol nemcsak az ottani közönség

hanem a vidéki nemesség is jelent meg teljes számban. A lelkesedés melyet Kubelik páratlan játékával elért leírhatatlan s mindenki azon véleményben van, hogy Miskolczon olyan sikerült hangvereny még nem volt.

— **Kölesön-könyvtár.** Fölvivjük lapunk tisztelt olvasóinak szíves figyelmét a barsi könyvnyomda- és könyvkereskedésben berendezett **kölesön könyvtárra**, mely január elsejével már megnyitott és a legjobb műveket tartalmazza, a legjelesebb iróktól. Letét 2 kor. kölesöndíj egy hónapra 1 kor. Egy hétre tehát csak 24 fillér esik, olyan csekély összeg ez, mely alkalmas ad a szerényebb állású egyéneknek is kitűnő könyvek olvasására, mely valóban a lelket gyönyörködteti. A kölesön-könyvtárt ajánljuk úgy a helybeli, valamint a vidéki olvasó közönségünk szíves figyelmébe.

CSARNOK.

Róma.

A rómaiak története. A Nagy Képes Világtörténet III. kötete. Irta: dr. Geréb József.

Óh mi szép megállni este a Pantheon előtti téren!

Távolról ide hallik a korzón járókélők zúgása, de a közelben elcsöndesül a zaj. A holdfény megpihen a Santa Maria Sopraminerva vasajtós homlokzatán, s a néptelen téren feketén zuhan végig az elefántos obeliszk sötét árnya; az ősegyptomi emléké, melyet ezredek előtt emeltek a lassu Nilus aranyfövényű partjain, s mely most messze onnan hordja csucsán a kereszt jelét. A tér közepén áll a Pantheon sötéten, félhomályban. Kupolája, sötét falai, hatalmas oszlop-csarnoka mintha egy óriás kriptához tartoznának. Háta mögött kigyulnak a Hótel Minerva ablakai s a fölemelkedő hold betakarja lassan ezüst palástjával. S a ki belép a hatalmas ajtón, azt megigézi a világtörténet mélabúja. A hold besüt a kupola kerek nyílásán s ezüst sávja fényes kört ír a márvány padlóra. Körül a félhomályban alig sejdíteni az oltárok fülkéit. Felettük az aranybetűs felírás: Unus ex septem. Egy sötét fülkéből virágillat árad.

Egy szempillantás alatt a világ történetét éli itt át a lélek. A hatalmas római kupola im ő s rómaiak fölé borul, kik lenge lepelben, koszorús fővel jönnek áldozni szoboristeneiknek. Hallga, sarujok nesze is hallik! — Aztán lehámlik a falakról a márvány, elporlanak az istenszobrok s a fülkében oltárok állanak. „Te Deum laudamus!” A büszke márványház lepusztul, márványát, melyek királyi díszét megkimélték a barbárok, elhordatják a Barberinik, a pápák, a Szent Péter templomához. A régi világ helyén támad egy új, róma viláгурalma helyett a pápaság világbirodalma.

S egyszerre megcsap a virágillat ujra. A sötétséghez hozzá szokott szemünk a sötét fülkében egy nagy bronz sarkophagot látunk, koszorúk tömegében. Rajta az írás: Vittorio Emanuele, il padre della patria. Megint egy új világkorszak, ed-

dig az utolsó: az egyházi állam helyébe lép a nemzeti állam.

Ime, ebben van Róma nagysága. Lehet London a legnagyobb metropolis, Páris a legélénkebb, Berlin és Szent-Pétervár a két legnagyobb politikai súlypont; a legnagyobb történeti perspektívát Róma nyújtja. Itt van együtt a legtöbb korszak emléke, s emlékeik szakadatlan láncolatban húzódnak napjainkig. Egyiptom és Hellas virágkorára kietlen pusztaság következett. Az ázsiai nagy birodalmak egyszerre megszűntek. De Rómában majd három ezredév óta lüktet az emberiség szívere és ez az egyetlen pont, a hol harmadfél ezredév óta nem szűnt meg a világ élete. Itt temette el az idő Hellas művészi remekeit, itt pihennek a földben azok, kik valaha az egész ó-világot meghódították. Itt vivta végesatáját az ókor a kereszténység szellemével, s itt ütötte ez föl székhelyét. Itt született a római jog, itt született a katolikus egyház. Az ókor művészete itt támadt fel a renaissanceban. Az újkor eltemette a másikat, s a réginek sírján kifarjadt az új művészet. A Pantheon márványából építették a Pétertemplomot. Minerva csarnoka fölött emelkedik a Santa Maria temploma s a benne levő Michel Angelo-féle Krisztus-szoborban föléled a gladiator alakja, csak hogy arezán vadság helyett szelidség ömlik el. Az ősi Capitoliumon ma a nemzeti állam épületei állanak, de a renaissance remek lépcsője fölött változatlan pompájában emelkedik Marcus Aurelius ókori aranyozott bronz szobra.

Igy olvadnak itt össze a korok. Róma minden idők nagyjait magához szívta. Forumán egykor Caesar és Brutus lépkedett, majd szent Pál járt itt, aki akkor még Prudens házában lakott. Megfordult ez oszlopok alatt — és mikor később betemette őket a homok, fölöttük — Nagy Károly, aki csinálta, s Gibbon, aki írta a historiát; Milton, az angol, és Goethe, a német.

Róma valóban a világtörténet városa. Mindig páratlan volt a világon. Az ókorban jogi hatalomra, a középkorban szellemi felsőségre, ma már csak emlékeinek gazdagságára, multjának nagyságára az. Magyarországnak is vannak itt emlékei; Szent István egy templomot építettett a magyar szerzetesek számára, melyet csak a mult század végén rontottak le, hogy helyébe új sekrestyét építsenek a Szent Péter templomhoz. Sok más emlék mellett van egy sírkő, mely egyszerű szavaiban világtörténeti eszmét tolmácsol: „Vándor, ha látod, hogy az, ki a fagyos Dunánál született, most római sírban pihen: ne csodálkozzál: Róma mindnyájunknak édes anyja.”

Egy öreg páter szunnyad e kő alatt, a legislegrégibb keresztény templomnak, a San Stefano in Rotondónak oltára előtt. Lászlai János a neve, s a Szent Péter templom magyar gyóntatója volt († 1523.)

Más, eleven emléke is van már Magyarországnak Rómában, a Fraknoi püspök alapította magyar történeti intézet. S ennek a viszonyoknak élő és ható emléke az a könyv is, mely először tárgyalja magyar nyelven a legújabb kutatások alapján Róma ókori történetét. Még csak az ókorit, de az a munka, a Nagy Képes

Világtörténet, melynek harmadik kötete e könyv, még sokszor nagyon sokszor vissza fog térni Rómához, a világtörténet városához.

S ha a további kötetek is ily díszben jelennek meg, valóban jeles művel gyarapodik a magyar irodalom. Szébb világtörténet a külföldön sem igen jelent meg, mert ez a magyar illusztrációkra gazdagabb a külföldiekénél, s azok kivételére sem áll mögöttük, — olesónak pedig mindnél olesóbb, mert több képet, szebb kiállítását és több szöveget ad kevesebb áron, mint Grote vagy Oncken nagy híri kiadásai. S nemcsak sok kép van benne, szépek is azok. Különösen a színes mellékletek a legújabb technikai segélyével készültek s hasonló kivitelűek magyar munkában még nem jelentek meg. A szerkesztő nagy gonddal válogatta össze őket, s nagy gondja mellett a kiadók — a Frankln Társulat és a Révai Testverek — áldozatkészsége sem maradt el, hogy a nagy ezétra egyesült két intézet, a nagy tekintélyéhez híven a lehető legjobbal lépjen a közönség elé.

A most megjelent III. kötet szövegét dr. Geréb József írta. Pontos és megbízható könyv, vonzó előadásban. Különben Geréb nevével sem most találkozunk először a komolyabb könyvek olvasója. S a szerző eddigi munkásságát e művével tetőzi be. Csak ismételnünk, amit már az I. és II. kötetről mondtunk, de az bizonyára fölösleges, hiszen mindenki olvassa e szép munkát, s a mostani kötetet sem dicsérhetjük meg jobban, mintha azt mondjuk, hogy méltó párja az eddigieknek.

100—300 frtig

havonta megkereshető bármely foglalkozású egyének által biztosan és becsületesen tőke risikó nélkül hatáságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helységében. Ajánlatok „Könnyű kereset” Czimen **Singer Gyula** hirdetési irodájába Budapest IV. Lipót-utca 14 szám.

